

MEKLING
FOR
FORELDRE

Mekling for foreldre

MEKLING
FOR
FORELDRE

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Hvorfor mekling?

Denne brosjyren skal være en hjelp til deg som far eller mor når du nå står overfor noen vanskelige valg som også angår barna dine.

Parforholdet tar slutt, men foreldreskapet skal fortsette

Det følger ofte både skuffelse og sinne med en separasjon eller et samlivsbrudd, både for de voksne og barna. Det er viktig for barna at de voksne gjør sitt beste for at separasjonen og tiden etterpå ikke skal bli vanskeligere enn nødvendig. Barna har dere sammen selv om parforholdet tar slutt. Det er viktig at dere får til et samarbeid om å være foreldre.

Hva sier loven om mekling?

I ekteskapsloven er det bestemt at ektefeller med barn under 16 år skal møte til mekling før sak om separasjon eller skilsmisse kan behandles. Også samboere med barn under 16 år må møte til mekling ved samlivsbrudd. Dette følger av barneloven. For å få rett til utvidet barnetrygd (barnetrygd for ett barn mer enn det faktiske barnetall) etter brudd mellom samboere, må du legge fram meklingsattest.

Barneloven sier videre at det skal mekles før sak om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast eller samværsrett kan bringes inn for domstolen. Formålet med meklingen er at foreldrene skal komme fram til en avtale om foreldreansvar, samværsrett og om hvor barna skal bo fast. Avtalen bør være skriftlig, og skal ta hensyn til hva som er best *for barna*. Mekleren skal hjelpe foreldrene med å lage en slik avtale.

Foreldrene bestemmer over avtalen

Men selv om dere får hjelp av mekler til å diskutere problemer og lage en avtale, er det *dere foreldre* som bestemmer hvordan dere skal ordne det for barna deres. Det er *dere* som vet hvilke løsninger som vil fungere, og det er *dere* som har ansvaret for den avtalen dere inngår.

Spørsmål du bør stille deg selv

Derfor er det fornuftig at dere tenker gjennom hva slags ordning dere ønsker, allerede *før* dere møter til første samtale hos mekler. Nedenfor har vi listet opp en del spørsmål som dere – sammen eller hver for dere – bør forsøke å svare på.

Hva bør dere tenke gjennom før dere møter til mekling?

Samtale med barnet

Hvordan skal dere fortelle barnet om separasjonen? Er barnet så stort at det bør få si sin mening om hvor det skal bo? Hvordan spør dere barnet om dette? Når barnet har fylt 7 år, har det etter barneloven rett til å uttale seg om hvem av foreldrene det ønsker å bo hos. Husk at barn ikke skal presses til å velge mellom foreldrene sine.

Hvor skal barnet bo fast?

Hvor skal barnet bo fast? Hva mener dere vil være det beste for barnet? Hvordan vil den daglige økonomien bli hvis barnet bor hos mor/barnet bor hos far, eller hvis dere avtaler at barnet skal bo hos begge (delt bosted).

NAV lokalt (trygdekontoret) kan gi opplysninger om barnebidrag og stønadsordninger.

Foreldreansvar

Foreldreansvar innebærer rett og plikt til å ta avgjørelser for barnet i personlige forhold (bl.a. ved valg av religion, navnevalg, vergemål). Foreldreansvaret skal utøves ut fra barnets interesser og behov. Foreldre som er gift har foreldreansvaret sammen. De fleste fortsetter å ha dette sammen etter separasjonen. Ønsker dere også en slik ordning, eller skal den som barnet bor hos ha foreldreansvaret alene?

Det er nye regler om foreldreansvar for samboende foreldre som gjelder barn som er født etter 1. januar 2006. Foreldre som bor sammen når farskapet etableres, får felles foreldreansvar for felles barn. Som samboere regnes foreldre som er registrert på felles adresse eller som har sendt en erklæring om samboerskap til folkeregistermyndigheten. Foreldre kan også sende samboerklæring til folkeregistermyndigheten og få felles foreldreansvar for barn som er født før 1.1. 2006.

Når foreldrene ikke bor sammen, har mor foreldreansvaret alene, hvis foreldrene ikke har meldt fra til folkeregistermyndigheten at de skal ha foreldreansvaret sammen eller at far skal ha det alene.

Samværsordning

Samvær med begge foreldre er en rettighet for *barnet*. Foreldrene har stor frihet til å utforme en avtale som passer for akkurat *deres* familie. En avtale bør inneholde noe om:

- samvær på ukedager og i helgene
- ferier
- andre fridager
- fødselsdager og andre merkedager
- hvem skal hente og bringe barnet?
- hvordan skal samværsretten være dersom en av foreldrene flytter til en annen del av landet?
- hvem skal betale reiseutgifter i forbindelse med samvær?

Samvær med andre

Hvordan skal barnet opprettholde kontakten med besteforeldre, annen slekt og familiens venner?

Nye partnere

Hvis en av foreldrene får ny partner - hvilken rolle skal partneren ha i forhold til barnet?

Samarbeidsmåter

Bør dere avtale faste møter for å snakke om barnet, endringer i samværsordningen ol?

Dette bør du vite:

Hvem er meklere?

Alle familievern- og familierådgivningskontorer driver mekling. Men også andre kan oppnevnes som meklere hvis det er behov for det. Derfor kan f eks enkelte prester, advokater, tilsatte på sosialkontoret eller andre med helse- og sosialfaglig utdanning være godkjente meklere. Alle meklere skal ha kunnskaper om problemer som kan oppstå i forbindelse med skilsmissen, barns reaksjoner på separasjon og om juridiske forhold rundt separasjon og skilsmisse.

Du kan henvende deg til Barne-, ungdoms- og familieetaten eller familievernet for å få vite hvor nærmeste mekler finnes.

Meklingsattest

Dere må mekle i en time. Etter denne timen skriver mekleren ut en *meklingsattest*. Denne legger du ved søknaden om separasjon sammen med de andre dokumentene som kreves. Attesten må også sendes NAV lokalt (trygdekontoret) når du søker om utvidet barnetrygd etter samlivsbrudd.

Meklingsattest er også nødvendig før sak om foreldreansvar, samværsrett eller hvor barnet skal bo fast kan bringes inn for domstolen.

Alle får tilbud om mekling i inntil tre timer til. Hvis dere etter fire timer ikke har kommet fram til en avtale, kan mekler tilby tre timer mekling til dersom han mener dere kan bli enige.

Dere kan bringe avtale om foreldreansvar, bosted og samvær inn for fylkesmannen og be om at det fattes et tilsvarende vedtak. Fylkesmannen kan stadfeste avtalen slik at den kan gjennomføres ved tvang hvis en av dere senere ønsker det.

Det er ikke nødvendig å møte til mekling når det kreves skilsmisse pga overgrep. Det samme gjelder hvis ekteskapet oppløses fordi det er inngått mellom nære slektninger, pga bigami eller når vergen reiser oppløsningssak.

Avtalen foreldre kommer fram til, er *deres* eiendom og ansvar. En mekler kan ikke overprøve eller underkjenne en avtale som dere har kommet fram til, og er heller ikke ansvarlig for avtalens innhold eller følgene av den.

Mekleren har taushetsplikt om det han får kjennskap til under meklingen. Hvis mekleren får mistanke om grov omsorgssvikt eller barnemishandling, har han likevel opplysningsplikt til barnevernet. Dette følger av ekteskapsloven § 26 og § 26 A.

Brosjyren er utgitt av
Barne- og likestillingsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestill flere
eksemplarer av denne publikasjonen fra:

Departementenes servicesenter

Post- og distribusjon

www.publikasjoner.dep.no

E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Telefaks: 22 24 27 86

Oppgi publikasjonskode: Q-0795 B

Konsulent: Statens Informasjonstjeneste

Design: David Keeping

Trykk: Steinar Hansen Grafiske 01/2008

Opplag: 30.000

Trykt på papir produsert uten bruk av klor